

Erste Agrár Szemle

III. évfolyam 5. szám, 2020. május

Szerkesztői üzenet

Beköszöntött a racionalitás kora?

A koronavírus miatt kialakult globális vészhelyzet megváltoztatta életünket. Zöldült a gondolkodás, kiborult a bili a globalizáció kapcsán, és még a magánéletünkben is egy sor dolgot helyére tett a válság. Itt van például az, hogy ennyi időt a szeretteinkkel, a családukkal soha nem tudtunk eltölteni. Ezt a részét vissza fogjuk még sírni az elmúlt két hónapnak!

A fogyasztói gondolkodás fejlődése pedig előkészíti a talajt az olyan fejlesztéseknek, amelyek az egészséges életmódot támogatják. A tömegélelmiszerek piacából most fog kiemelkedni a funkcionális termékek egész sora. Miért? Azért, mert a vásárlók jelentős része elkezdte használni a fejét.

Az agrárpiacon szintén átalakulnak, forrásban vannak, fejlődnek. Ezek hosszú távon hatással lesznek ránk, ezért ebben a hónapban még több részletes elemzést, előrejelzést küldünk Önöknek, és néhány kiemelt globális összefüggésre is felhívjuk a figyelmet. Ilyenek Kína vezető szerepének, tudatos hatalmi építkezésének, vagy a Brexit elbaltázásának, az EU újabb bémázásainak agrárgazdasági vonatkozásai.

Engedjék meg, hogy emellett arra is felhívjam a figyelmüket, hogy a banki piacon az Erste Bank működési modellje napjainkban is bizonyítja, hogy gyorsabb, rugalmasabb a versenytársaknál. A gazdaságvédelmi intézkedések végrehajtásában és az új NHP programban is élen járunk. Ez pedig ügyfeleink számára is versenyelőny: Kétszer ad, aki gyorsan ad.

*Mivel olvasóink tábora gyors ütemben bővül, újra felhívjuk a figyelmet, hogy az Erste Agrár Szemle műfaja egyedi. Aktuális híreket kommentálunk, értelmezünk, adunk előrejelzést, és javasolunk tennivalókat az agrárium szereplői számára. **A citált hírek címe tartalmazza a hivatkozást.** Célunk a közös gondolkodás erősítése, piaci szemléletünk, informáltságunk javítása. Mint független agrárszakmai műhely, az Erste Agrár Kompetencia Központ képes és alkalmas arra, hogy fenti célok elérését az Önök számára nem csak e kiadvány, hanem akár személyes konzultációk keretében is elősegítse. Éljen a lehetőséggel!*

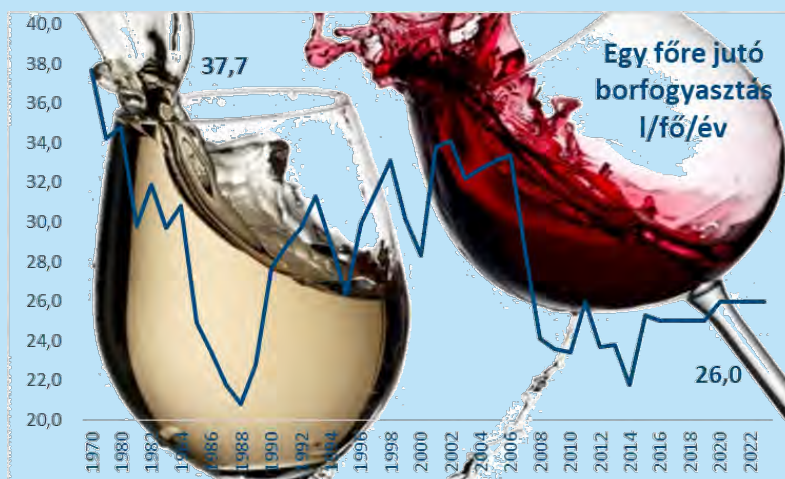

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Erste Agrár Kompetencia Központ

Tartalom

Szerkesztői üzenet	1
Beköszöntött a racionalitás kora?	1
A hónap Erste Agrár előrejelzése	2
Agrárpiacok	3
Kína leiskolázta a világot és keresztben lenyelte az USA-t	4
Elfogadhatatlannak nevezte a Bizottság új stratégiáját az Agrárkamara	5
Egyre jobban pörög a burgonyabiznisz Magyarországon, de van még hova fejlődni	5
Statisztika	6
Miért és meddig drágul a cukor?	6
Kiemelt téma	10
MNB NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM HAJRÁ	10
Erste Agrár elemzés I.	13
Erste Agrár elemzés II.	15
Miért esik a baromfi ára?	15

A hónap Erste Agrár előrejelzése

Forrás: KSH 2018-tól Erste Agrár Kompetencia Központ előrejelzés

Agrárpiacok

A német húsiparban betiltják a kelet-európai munkások kizsákmányolására épülő vállalkozói modellt

Megtiltják a vállalkozói szerződés (Werkvertrag) alkalmazását 2021 elejétől a német húsipar azon társaságainak, amelyek fő üzletága az élőállat vágás és a húsfeldolgozás – döntött szerdán a német szövetségi kormány. A döntés célja, hogy szerkezetváltást ösztönözzön a kelet-európa vendégmunkások gyakran sanyarú körülmények közötti foglalkoztatására épülő alvállalkozói modell miatt évtizedek óta széles körben bírált ágazatban.

Erste kommentár

Ami történik, az a globalizáció csúfos bukása. E lapban is bíráltuk azt a maffia szerű bérrabszolgai modellt, amelyre a kontinens legnagyobb és leghatékonyabb húsipari modellje épült. A koronavírus járvány most megmutatta, hogy azok a körülmények, amelyek között ezek a külföldi munkások kénytelenek élni és dolgozni, egészségtelen és embertelen. A világpiaci versenyképesség persze nem csak a németeknél, hanem a világ minden részén hasonló megoldásokat szült. Reméljük, hogy a német példa elindítja ezek globális felszámolását. Ha a hentes alkalmazottá válik, egy sor juttatás és jogi védelem illeti meg, ami persze költség, így a versenyelőnyök csökkennek, realisabbá válik a verseny. A németeken kívül például Spanyolországban, Írországban, az USA-ban, Kanadában, Ausztráliában, Brazíliában is a járvány gócpontjaivá váltak a húsfeldolgozók, így sokan leálltak, ami pedig az ellátási láncot veszélyezteti.

Arra viszont felhívjuk a figyelmet, ha a német sertéshús világpiaci (főleg kínai) versenyképessége emiatt csökken, többet fognak a térségünkbe küldeni. Szóval szegény embert még az ág is húzza.

Eközben nálunk a többi EU tagállamnál és világpiaci szereplőnél is jobban csökkennek ezekben a hetekben a sertésárak. Ezek a szintek még mindig az egy évvel korábbiak felett vannak, és a koronavírus-helyzet enyhülésével párhuzamosan korrigálnak majd felfelé. Az Erste Agrár Kompetencia Központ várakozásai szerint, a sertésárak mostani esése a piac erőteljes belassulásának, a kereslet csökkenésének eredménye, és újbóli növekedésük is korlátokba ütközik az előttünk álló hónapokban. A válság enyhülésével várunk csak fordulatot.

A hazai helyzet mutatja a termékpálya minden gyengeségét. Az történik, hogy az exportpiaci nehézségek, például a romániai piac áresései és a szállítási akadozások miatt belföldön még az alacsony állomány ellenére is több a szokásosnál a sertés, a vágók pedig nem tudják tartani az árakat. Ilyenkor jönnek a súlyproblémák, szállítási ütemezési gondok, és az árcsökkenés.

Ehhez a belföldi piaci oldal is hozzáteszi a magáét. Egyrészt, a kereslet Húsvét után érzékelhetően visszaesett. A pánikvásárlást felváltotta a válságvásárlás. Ez azt jelenti, hogy a munkahelyekkel kapcsolatos félelmek és a munkanélküliség emelkedése spórolást eredményez. A vendéglátás kereslete időlegesen szinte megszűnt, a kereskedelem pedig ismét visszafordul a kereslet szerkezete az alacsonyabb áru termékek irányába, és erősödik a helyettesítő termékek szerepe. A verseny az import emelkedése révén tovább durvul, amit a akciós újságokban is jól lehet látni. Mindez egy olyan húsiparral szemben, amely a korábbi drasztikus alapanyag áremelkedést csak részben tudta áthárítani a vevői felé, exportpiaca beszűkült és a belföldi pozíciói is gyengülnek. Ha valamikor, akkor most van hatalmas szükség a hazai fogyasztó hazai terméket preferáló viselkedésére.

Máris köldökön szúrták magukat a britek

A brit kormányban feszültséget okoz, hogy a kereskedelmi tárca engedményeket adna az amerikai agrártermékek importjára a brit-USA kereskedelmi megállapodás minél gyorsabb megkötése érdekében, miközben az agrártárca szerint ezzel kiütnék a hazai farmereket, megteretve a járvány okozta gondjaikat. Boris Johnson nem így képzelte a brexitet.

Erste kommentár

Arról van szó, hogy még az amerikai választások előtt szeretnének szabadkereskedelmi megállapodást kötni az angolok az USA-val. Ezért egy sor agrárterméket alacsonyabb vámmal engednék be a szigetországba. Ez a gesztus viszont veszélybe sorolja a Brexit és a koronavírus által már amúgy is súlyos helyzetbe került mezőgazdaságot. Ez nem az 'Igazából szerelem' című film brit kormánya. Trump elnök ezt ki fogja használni, ami komoly versenyt fog támasztani az európai élelmiszereknek a brit piacon. Az amerikaiak amúgy is saját előretolt éküként bántak évtizedek óta az Egyesült Királysággal az EU-ban. Ez vezetett a kilépéshez és ennek az egészségtelenül erős befolyásnak a következménye a szabadkereskedelmi megállapodás egyoldalúsága a mezőgazdasági termékeknél.

Csak remélni tudjuk, hogy az EU nem enged a kilépő igényeinek, és meg tudjuk őrizni piacainkat a brit szigetekeken! Az a rossz beidegződés azonban fennmaradt, hogy ha engedni kell egy külső hatalomnak a kereskedelmi politikában, akkor az agráriumot vetik oda kolonc gyanánt.

Kína leiskolázta a világot és keresztben lenyelte az USA-t

Kína elérte, hogy az Egészségügyi Világszervezet kongresszusa ne indítson vizsgálatot a koronavírus-járvány forrásával kapcsolatban, és ehhez csak annyit kellett tennie, hogy szemben a washingtoni vezetéssel, Peking nem üti, hanem babusgatja a világszervezetet.

Erste kommentár

Kiütköznek a módszertani különbségek. Míg Trump nagyhatalmi gőgje és fenyegetései hátra, Kína pénze előre mozdító. Kína egyszerűen zsebre vette az ENSZ-t, ami a szervezetet még inkább minősíti, mint őt. Hogy ezzel miért fontos tisztában lennie egy agrártermelőnek? Azért, mert míg az amerikai elnök az újraválasztásán túl nem igen lát, addig Kína – úgy tűnik – hogy egy kidolgozott stratégiai mentén halad a világ legnagyobb gazdasága cím felé. Érdekes módon, ebben segítségére van a tőle kiindult globális járvány is. Míg ő már dinamikusan építkezik, addig a többi nagy gazdasági térség a leálló gazdaságok terhére fogja nyögni még évekig. Mire az elnök úr észbe kap, már Kína fogja azokat a szerepeket játszani, amiről azt hiszi, hogy örök időkre őt illetik. Ez az agrárgazdaságra nézve arra mutat, hogy a kínai fizetőképesség és a kereskedelmi házi modell hamarosan helyreáll, és erősíti majd az élelmiszerimportot. Mellesleg az ENSZ-ben ellen kezdeményezőként fellépő Ausztrália marhahúsára és árpájára máris büntetővámot vetett ki Kína. Pedig Kína az ausztrálok legnagyobb agrárpiaca. Szép új világ. Kezddhetünk kínaiul tanulni.

Elfogadhatatlannak nevezte a Bizottság új stratégiáját az Agrárkamara

Az Európai Bizottság közzétette az Európai Zöld Megállapodás (European Green Deal) részét képező, a fenntartható mezőgazdaságra és élelmiszeriparra való áttérést célzó Termőföldről az Asztalig (Farm to Fork) elnevezésű stratégiáját, valamint a biológiai sokféleség védelméről szóló Biodiverzitás Stratégiát.

Erste kommentár

A fenntartható élelmiszertermelés számunkra is nyilván fontos, de az EU politikusai immár tényleg mellőzik a szakmiség látszatát is. Ez nem jó irány. Úgy kell tudnunk versenyképesek maradni, hogy közben a fenntarthatósági alapelveket is megvalósítjuk. Ehhez a közösség támogatása és iránymutatása szükséges. Nos, ez megy most el egy másik irányba. A méregzöld gondolatok már eddig is sok kárt okoztak mezőgazdaságunknak. Most az a veszély fenyeget, hogy a támogatási feltételek be nem tartásának szankcióira helyezik majd a hangsúlyt, ami teret ad a diszkriminációnak, az eltérő politikai vélemények büntetésének. Mi pedig ugye eléggé a begyében vagyunk a nyugati politika-csinálóknak. Mi is úgy látjuk, hogy ezek az előírások a harmadik országok exportőreinek malmára hajtják a vizet.

Egyre jobban pörög a burgonyabiznisz Magyarországon, de van még hova fejlődni

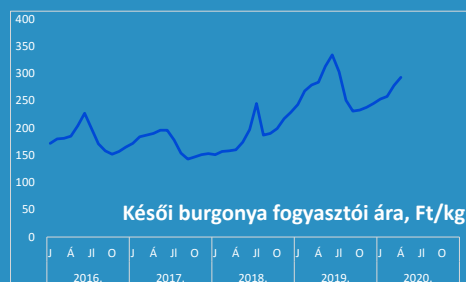
Több mint ötödével nő a szántóföldi burgonya vetésterülete az idén a tavalyihoz képest, a hosszabb távú bővüléshez - az önellátás eléréséhez - viszont korszerűbb öntözési technológia alkalmazására lenne szükség.

Erste kommentár

Évtizedek óta az első pozitív hangok erről a szektorról. Miért? Azért, mert több lett a támogatás. Ettől lenne életképesebb a szektor? A termeléshez kötött támogatás kétségtelenül életmentőnek bizonyult a burgonya ágazatban. Itt van tehát az idő, hogy felépítsük stratégiánkat, méghozzá a fogyasztói igényekre építve. Így kell kialakítani a feldolgozó, csomagoló kapacitásokat, a fajtaszervezetet, a területi igényeket, a technológiai feltételeket, a képzést és persze a további támogatást. Szóval, lesz dolog bőven! Csak az egyből az élvonalba ugorva érdemes belevágni, különben az import versenyképességével nem tudunk megküzdeni.

Eközben a burgonyapiac továbbra is a leghektikusabban változó az egész élelmiszerpiacon. Nem ritkák a 100 százalékos körüli éves áringadozások. Az EU nettó exportőr (ennek mennyiségben fele, értékben 70 százaléka vető), de a belső exportja is hatalmas, 7 millió tonnás.

Mi is erősen importfüggők vagyunk. Általában az év elejére elfogy a z előző évi termés. Az erős nemzetközi függés pedig a látható ármozgást okozza. A hosszú távú trend azonban kétségtelenül az áremelkedés.

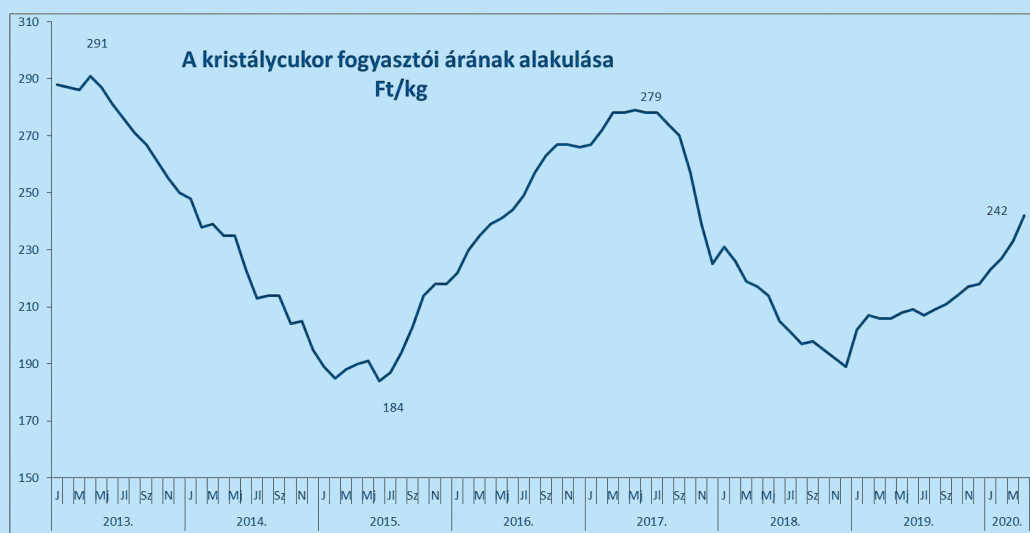
Forrás: KSH

Statisztika

Miért és meddig drágul a cukor?

A gyorsuló ütemű, tartós fogyasztói áremelkedés nem csak a végső fogyasztó pénztárcáját terheli meg, hanem a feldolgozóipar és a HOREKA szektor költségei is nőnek miatta. De miért? Ennek nézünk ezen a héten utána, és előre, hiszen jönnek a szokásos Erste Agrár Előrejelzések is.

A cukor magyarországi fogyasztói ára legutóbbi mélypontja, 2018 decembere óta, 28 százalékot emelkedett 2020 áprilisáig. Mivel Magyarország erős importfüggésben van, a nemzetközi cukorpiaci mozgások közvetlen hatással vannak piacunkra. Ezt erősíti az is, hogy meghatározó izocukor gyártók vagyunk a térségben. Az öt évtizedet élt uniós kvótarendszer kivezetése is érezteti hatását. A helyzet megértéséhez szükség van a tendenciák időbeli levezetésére.

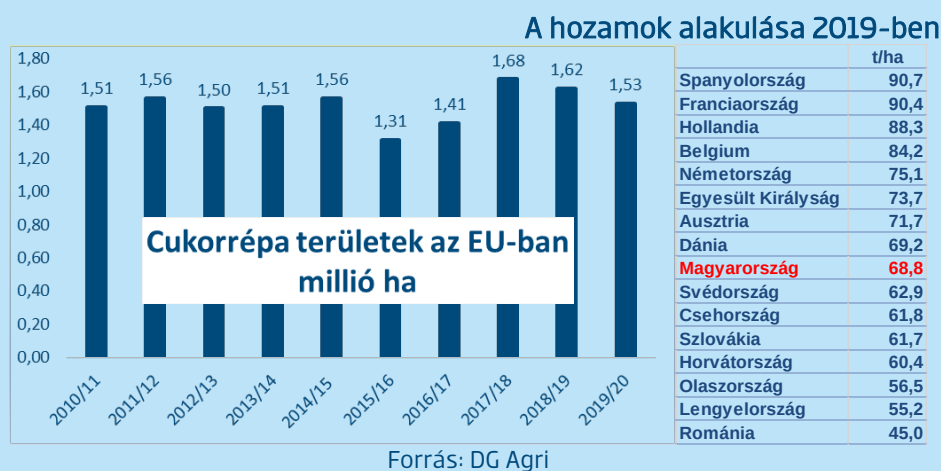
Forrás: KSH

Itt a vége, fuss el véle!

2017. szeptember végével búcsút intettünk az 1968-ban bevezetett cukorpiaci szabályozásnak, amely kvótákkal, minimumárakkal, behozatali vámokkal és támogatásokkal védte a közösségen belüli cukorrépa-termesztést és cukorgyártást. Az igen stabil rezsime csak 2006-ban kezdték komoly átalakításnak alávetni, miután a WTO elfogadta több harmadik ország kifogását, amelyben az EU cukorpiaci rendtartásának piactorzító jellegét rótták fel. Elindult az intervenciós ár (minimális felvásárlási ár) csökkentése, és egy alapot hoztak létre a termeléssel felhagyók számára. A reform következményeképpen 2006 és 2009 között 5,8 millió tonna cukorkvótáról mondtak le a tagállamok, és öt uniós tagállamban (Bulgária, Írország, Lettország, Portugália, Szlovénia) teljesen megszűnt a cukorgyártás. A cukorpiaci rendtartás kivezetéséről 2013-ban született döntés.

A folyamat fontos következménye, hogy a tagállamok között koncentrálódik a cukorrépa termelése. Az immár csak 16 répatermelő tagállamból leginkább Belgium, Franciaország, Németország, Hollandia és Lengyelország növeli termelését, miközben az öt legnagyobb termelő az EU kibocsátásának mintegy 70 százalékát biztosítja. A magyarországi helyzet a

következő: alig 15 ezer hektáron 69-70 tonnás hektáronkénti hozammal termeljük a cukorrépát, ami a hatékonyság tekintetében a 9. helyre elegendő.

A kvótarendszer kivezetésének másik fontos következménye, hogy a - korábban cukorimportot legfeljebb preferenciális kvótákon keresztül ismerő - EU nettó importórrá vált. Ez leginkább finomítatlan nyerscukor. Az EU arra számít, hogy középtávon a közösség cukorpiaca alkalmazkodik a világpiachoz, és újra enyhe nettó exportőri pozícióba kerülhet, méghozzá a cukortermelés évi 19 millió tonna körüli stabilizálódása közben. Ezzel mondjuk a magunk részéről nem értünk egyet.

Erősödő árnyomás a világpiacon

A nemzetközi cukorpiacot, és egyben az árkilátásokat három tényező mozgatja leginkább. Ezek a koronavírus járvány, a fokozódó deficit a globális cukormérlegben, és a gyenge reál, valamint az alacsony olajár miatt emelkedő brazil cukorexport.

A járvány hatására a cukorkereslet érzékelhetően csökken. A kezdeti pánikvásárlások hamar lecsengtek, már a fogyasztás csökkenése van napirenden világszerte. Ez számszerűsítve kétmillió tonnás fogyasztás-csökkenés ebben az évben. Ebből az EU-ra mintegy 700 ezer tonnás csökkenés jut az előző évhez képest.

A fehércukor londoni tőzsdei ára az elmúlt öt évben, USD/t

Forrás: ft.com

A járvány hatására csökkenő üzemanyagigény és a turizmus leállása mélypontra lökte az etanol árakat is. Ez azzal járhat, hogy az EU-ba áramlik az amerikai és brazil feleslegek egy része, ami nem csak az európai etanol termelést lehetetleníti el még jobban, hanem a cukor ilyen irányú felhasználását is. Mindez emelni fogja az idei zárókészletet az EU-ban és globálisan egyaránt.

A cukorpiacon a nagyon alacsony olajárak és az alacsonyabb benzines kereslet csökkenti az etanoltermelést, és várhatóan több fehércukor jön létre az etanol helyett. A termelés tehát nő, a fogyasztás pedig csökken a koronavírus hatására idén. Ez hamarosan lefelé tolja majd az árakat.

Az EU-ban a cukorárak jellemzően követik a világpiacit, csak kisebb kilengésekkel. Az év eleji korrekció azonban már véget ért. A new yorki és a londoni árak február óta 20-30 százalékos estek. Ezt is követte egy rövid korrekciós időszak, de meglátásunk szerint ez nem tart sokáig, és újra lefordulnak az árak. Ezt erősíti a tartósan gyenge brazil réal is, ami hozzájárul ahhoz, hogy cukorexportjuk folyamatosan növekszik. Termelésük saját előrejelzéseik szerint is 19 százalékkal fog nőni a 2020/21-es évben. A cukorgyártás aránya az idei 35-ről 42,4 százalékra fog nőni a cukorfelhasználásban, az üzemanyaggyártás kárára. A brazil kormány veszteségeik ellensúlyozására adókedvezménnyel és hitelekkel támogatja nádtermelőket és az etanolgyártókat.

A termelők szempontjából tehát a rossz hír az, hogy kevés az esély arra, hogy az árak ne csökkenjenek ismét. Az EU répatermelői között egyre többen tartósan veszteségesek. A meglévő termelőeszközök, a valódi megoldást jelentő alternatív kultúrák hiánya, a répaszelet-igény a takarmányozásban fenntartja még a répatermelést, bár láthatóan évről-évre területcsökkenést szenved el.

A világ cukormérlege, millió tonna

	termelés	fogyasztás	többlet	zárókészlet
2016/17	169	173	-3,6	85
2017/18	181	172	8,5	93
2018/19	175	174	1,2	94
2019/20	167	176	-9,4	85

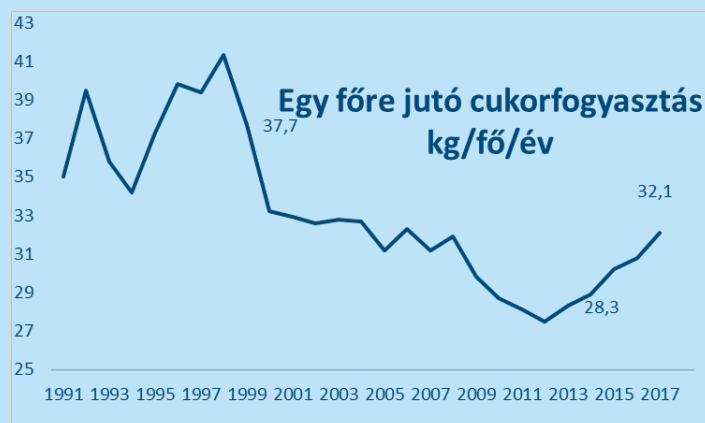
Forrás: ISO

Pillanatkép az EU cukorszektoráról

- Csökkenő cukorrépa terület (-5,1% 2019/20), növekvő hozamok;
- Csökkenő kereslet, - cukorfogyasztás;
- Csökkenő cukorgyárszám (már csak 100 cukorgyár);
- Csökkenő cukortermelés (a tavallyal megegyező izocukor termelés);
- Növekvő import (idén eddig +15% a tavaljihoz képest).

Hazai viszonyok

2012-es mélypontja óta közel 10 százalékkal növekedett a belföldi cukorpiac. Ismét évi 32 kilogramm felett van az egy főre jutó fogyasztás. Ha pedig ennek alapjául a jövedelmek emelkedésével való szoros összefüggést tekintjük, arra számíthatunk, hogy e növekedés idén ugyan erősen megtorpan, de nem ér véget. A cukorfogyasztással kapcsolatos egészségügyi kockázatok miatt csak remélni tudjuk, hogy a magasabb jövedelmek az életmód változására is hatással vannak, ami pedig egy jobb szemlélet, egészségesebb életmód felé vezet.

Forrás: KSH

Magyarország hosszú évek óta jó levezető piac a térség cukorfelesleggel rendelkező termelői számára. Ennek mértékét jól jelzi a tavalyi 153 ezer tonnás külkereskedelmi deficitünk. Mivel a behozatal az év második felében szokott felfutni, az idei év eddig eltelt időszakáról szóló adatok nem mondanak sokat. Az mindenesetre szembetűnő, hogy az évi 105,4 ezer tonnás kvótánk milyen alacsony önellátást tett lehetővé annak idején.

Cukor külkereskedelem (KN 1701), ezer tonna

	import	export	egyenleg
2008	259	196	-63
2009	227	153	-74
2010	244	277	33
2011	291	234	-57
2012	335	282	-53
2013	234	192	-42
2014	359	107	-252
2015	248	88	-160
2016	320	83	-237
2017	205	91	-114
2018	176	75	-101
2019	190	37	-153

Forrás: KSH

Tekintve a fent említett tendenciákat, az Erste Agrár Kompetencia Központ arra számít, hogy az előttünk álló hónapokban nálunk is csökkenni fognak a cukorárak. Korábbi előrejelzésünk beigazolódt: 2019-ben trendfordulóra számítottunk, ami az alacsony árakkal összefüggő termelés-visszafogással és az emelkedő olajárakkal függött össze. Ezek miatt indultak felfelé az árak 2019-ben, de mostanra megérett a helyzet az újabb csökkenő periódusra itthon is. A koronavírusnak köszönhetjük közvetve azt is, hogy az idei nemzetközi árcsökkenésből eddig kimaradtunk. A globális cukorpiaci deficit jelentősen szűkülni fog, de fennmarad. Emiatt úgy látjuk, hogy a jelenlegi, árcsökkenést indokoló hatások a jövő évben már nem fognak hatni, így a fogyasztás növekedése ismét visszatér. Ez egy újabb ártrendfordulót vetít előre 2021-re.

Kiemelt téma

MNB NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM HAJRÁ

Kedvező feltételű finanszírozást nyújt ügyfelei részére az Erste Bank Hungary Zrt. a Magyar Nemzeti Bank (MNB) által biztosított **MNB Növekedési Hitelprogram HAJRÁ** konstrukció keretében történő refinanszírozási forrás igénybevétele segítségével.

Miért előnyös az MNB Növekedési Hitelprogram?

- Forgóeszköz finanszírozásra, beruházásra és hitel kiváltásra is igénybe vehető.
- Kedvező költségű, a teljes futamidő alatt **fix kamatozású, forint alapú** finanszírozás.
- Az alacsony és kiszámítható adósságszolgálat segíti a hosszabb távon megtérülő fejlesztéseket.

Ki veheti igénybe az MNB Növekedési Hitelprogram keretében nyújtott finanszírozást?

Vállalkozások melyek megfelelnek a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvényben (KKV törvény)¹ meghatározott feltételeknek az éves nettó árbevétele legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg, vagy mérlegfőösszege legfeljebb 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg²

Milyen célra vehető igénybe az MNB Növekedési Hitelprogram?

Beruházás célú finanszírozás:

- hitel vagy lízing keretében vásárolt új vagy használt eszközre,
- 2020. január 1. előtt alapított vállalkozásban történő részesedés vásárlásra,
- üzletszerű bérbeadási céllal történő ingatlan építésére ide értve a bővítést, az átalakítást és a felújítást is (bérbeadás céljára történő ingatlan vásárlás nem támogatott)

Forgóeszköz finanszírozás

- Már elnyert Európai Unió vagy hazai folyósított, illetve normatív támogatás előfinanszírozása
- Beruházási és forgóeszközhitel kiváltása
- NHP Hajrá konstrukcióban nyújtott hitel kiváltása (korábbi NHP programok keretében nyújtott beruházási hitel kiváltására nem vehető igénybe)

¹ A KKV törvény szerint nem minősül KKV-nak az a vállalkozás, amelyben az állam vagy az önkormányzat közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése - tőke vagy szavazati joga alapján - külön-külön vagy együttesen meghaladja a 25%-ot. Továbbá csak azon KKV vehet részt az NHP-ban, amely akár külföldön lévő kapcsolt- és partnervállalkozásaival összevont (konszolidált) éves beszámolója, annak hiányában a vállalkozás nyilvántartása alapján is KKV-nak minősül

² A KKV törvénybe foglalt létszám kritérium alól az MNB felmentést adott

Hitelcéltől független egységes feltételek:

- Hitel összege: 3 millió Ft-tól 20 milliárd Ft-ig³ terjedhet
- Hitel devizaneme: forint
- Rendelkezésre tartás: hitelszerződés megkötésének napjától számított 3 év, de az első lehívásnak 1,5 éven belül meg kell történnie
- Folyósítás: beruházási hitel esetén kizárólag a hitelcélnak megfelelő felhasználásra
- Hitelkamat: maximum fix 2,5%/év
- Kamatfizetés: jellemzően 1 vagy 3 havonta
- Hitelbírálati idő: 300 millió forint összeg alatti hitelek esetén 10 munkanapon belül elbírálásra kerül a hitel⁴

Forgóeszköz finanszírozás

- Hitelcél: működéséhez kapcsolódó kiadások fedezésére, akár a már fennálló forgóeszközhitelének kiváltására
- Futamidő: maximum 3 év
- Tőketörlesztés: 1 vagy 3 havonta vagy rulírozó keretként, így a hitel törlesztett része(i) újra igénybe vehetők a hitel futamideje alatt

Beruházási kölcsön

- Hitelcél: új és használt immateriális javak, tárgyi eszközök beszerzésére, a már meglévő vagy bérelt, illetve lízingelt (amennyiben a beruházás aktiválásra kerül) eszközök átalakítására, korszerűsítésére és kapacitásuk bővítésére nyújtott KKV kölcsön, valamint 2020. január 1. előtt alapított vállalkozásban történő részesedés szerzése céljából nyújtott kölcsön
- Futamidő: maximum 20 év
- Tőketörlesztés: 1 vagy 3 havonta, mezőgazdaságban egyedi ütemezés szerint

Hitelkiváltás

- Hitelcél: Ügyfél belföldi hitelintézettől vagy pénzügyi vállalkozástól felvett (nem a Növekedési Hitelprogram keretében létrejött), legkésőbb 2020. január 1. napjáig megkötött forint vagy deviza alapú beruházási kölcsön, forgóeszközhitel, folyószámlahitel vagy pénzügyi lízing kiváltására.
- Futamidő: Lejárata lehet későbbi, mint a kiváltásra kerülő kölcsön lejárata, de legfeljebb 20 év
- Tőketörlesztés: 1 vagy 3 havonta, vagy megállapodás szerint

Támogatás előfinanszírozás

- Hitelcél: Európai Unió forrásból, az Európai Unió Támogatási programok keretében elérhető vissza nem térítendő támogatások, hazai folyósított, nemzeti támogatások, normatív támogatások előfinanszírozására nyújtott hitel
- Futamidő: maximum 3 év

³ A felső összeghatár független az ügyfél korábbi szakaszokban felvett hiteleitől. Az Ügyfélnek a KKV törvény szerinti partnervállalkozásaival és kapcsolódó vállalkozásaival együtt, a programban résztvevő összes hitelintézettől kapható maximális összeget is jelentik. Forgóeszközhitel pontos összege az MNB NHP HAJRÁ terméktájékoztatójában előírt korlátok figyelembevételével kerül megállapításra.

⁴ Hitelkérelem és a hiteldöntéshoz szükséges további dokumentumok, információk hiánytalan beérkezésétől számítva.

- Tőketörlesztés: A támogatás folyósításakor a hitelt vissza kell fizetni, normatív támogatás esetén a hitel évenként rúlírozhat, azaz újra igénybe lehet venni
- Pontos hitelösszeg és futamidő megállapítása a vállalkozás kockázati minősítésének függvénye, az egyes konstrukcióknál megadott maximum értékektől eltérhet.

A hitelhez kapcsolódó további információért, valamint a hitelfelvétel részletes kondícióit illetően forduljon ügyfélmenedzseréhez vagy a Megyei Vállalati Irodáink munkatársaihoz, illetve hívja az ERSTEBUSINESS24-et a +36 1 298 0223-as telefonszámon.

A tájékoztatás nem teljes körű és nem minősül kötelező érvényű ajánlatnak, azaz az ERSTE Bank Hungary Zrt. (a Bank) részéről nem jelent kötelezettségvállalást szerződéskötésre, a Bank az ajánlati kötöttségét kizárja. Részletes feltételrendszert tartalmazó ajánlatot a Bank kizárólag társasága hitelképességének vizsgálatát követően, az adósminősítés és a Bank rendelkezésére bocsátott fedezetek ismeretében tud adni társaságuk számára, a Bank hitelbizottsága általi jóváhagyást követően. A termékismertetőben szereplő szolgáltatások nyújtása, a szerződések megkötése valamennyi esetben Bank egyedi döntése, bírálata alapján történik.

Erste Agrár elemzés I.

Milyen lesz az idei gabonaár?

Miközben a lap hasábjain folyamatosan nyomon követjük a gabonapiac eseményeit, időszerűnek tartjuk, hogy az aratáshoz közeledve előrejelzéssel segítsük a gazdálkodók döntéseit. A piaci helyzet ugyanis enyhén szólva is bonyolultabbá vált. A szokásos előrejelzés a cikk végén.

Ahogy közeledünk a betakarításhoz, annál nagyobb az izgalom a gabonapiacon. Az aszály „keze ismét betette a lábát”. Sajnos, nyugaton több volt az elmúlt hetekben az eső, míg hozzánk alig jutott.

A chicagói búzaár még mindig ötödével magasabb, mint egy évvel korábban, de trendjében immár két hónapja csorog lefelé. A kukorica ára a világpiacon már a tavalyi szintje alatt van és még lefelé tart. Ideje tájékozódni, és felkészülni az aratáskori helyzetre. Az ilyen sosem látott piaci viszonyok között, mint az ideiek, a piaci informáltság jelentősége tovább növekszik.

Újabb csúcson a búzatermelés, de...

Gondolunk például arra, hogy a globális búzakészletekkel kapcsolatos számok emelkedést mutatnak a 2019/20 és a 2020/21-es szezonban is (International Grains Council). Az emelkedő készlet szint pedig még akkor is kemény korlátja az árak emelkedésének, ha közben a felhasználás is növekszik. A búzapiacot az amerikai és európai – bár enyhülő – aszályhelyzet, a Fekete-tengeri kínálat szűkülése (exportkorlátozások) és a járvánnyal összefüggő szállítási nehézségek jellemzik, miközben a nagy vevők kezdenek nagyobb tenderekkel megjelenni a piacon. A termelés a 2020/21-es gazdasági évben minden jelentős termelő régióban emelkedni fog. Ennek köszönhető az újabb történelmi csúcs. A fogyasztás is újabb csúcsra emelkedik. Ennek legnagyobb hajtóerői India és Kína, de Észak-Afrika és a Közel-Kelet is hozza a szokásos bővülését. Lassul viszont a kereslet bővülése a szubszaharai övezetben és Dél-Kelet Ázsiában. A készletbővülésben a két legnagyobb raktározó Kína és India jár az élen. Kína, a készletek több mint felét bírja, de Indiában is történelmi csúcson vannak.

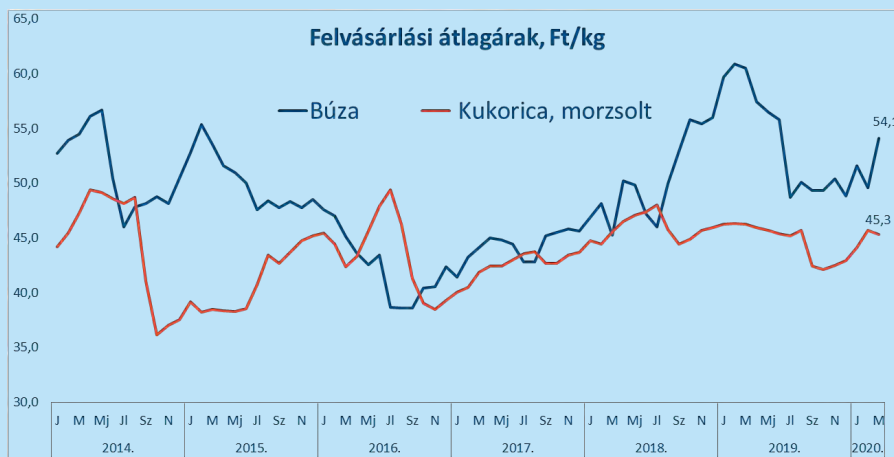
Az EU kisebb búzatermése és romló nemzetközi versenyképessége révén kevesebbet fog exportálni, aminek az oroszok örülhetnek a legjobban. Ukrajnában csökken a vetésterület és az export is korlátos szeptemberig. Ebbe a kukorica növekvő takarmányozási célú felhasználása is szerepet játszik.

Az árelőrejelzésekhez azt is tudnunk kell, hogy az exportőrök készletei viszonylag szűkek, és a búza árára a kukorica (és fordítva) is komoly hatást gyakorol.

Beütött az olajár

A kukorica világpiacon az etanolgyártás igényeinek visszaesése, valamint a dél-amerikai szezonális kínálat növekedése (és a brazil reál gyengülése) nyomás alatt tartja az árakat, amelyek így már a takarmánygyártók igényeinek is megfelelnek. Bár a készletek várhatóan 2019/20-ban is csökkennek, a kukoricaárak csak a gazdaság globális újraindulása, az üzemanyag-kereslet és ár emelkedésével tudnak majd érdemben emelkedni. Az elmúlt két héten látott chicagói emelkedést még nem nevezném trendnek.

2020/21-ben a nagy termelőknél termelés növekedés és exportbővülés várható. Ebben a fent már említett búzával szembeni versenyképesség játssza a főszerepet. Így várhatóan a felhasználás is emelkedik, bár kisebb mértékben, mint a termelés, ezért akár – több év után – ismét emelkedhet a kukoricakészlet az év végén.

Forrás: KSH

A koronavírus miatt kialakult globális vészhelyzet megváltoztatta életünket, gondolkodásunkat. Ráadásul a legtöbb esetben, pozitív irányban. Erre a hullámra fel kell ülni. A járvány enyhülésével lassan visszatér életünk a megszokotthoz, de nagyon fontos, hogy ne a régi kerékvágásba lépjünk vissza. Azok a lépések, amelyeket a válság kényszerített ránk, jórészt racionálisak, érdemes szokásunkká tenni. Ilyen például a vásárlások ritkítása, átgondolása, a gyakori kézmosás és a személyi higiénia erősítése, de ilyen a készletezési módszerek átgondolása, az üzemen belüli folyamatok átgondolása és a környezet kímélete. A fogyasztói gondolkodás fejlődése előkészíti a talajt az olyan fejlesztéseknek, amelyek az egészséges életmódot támogatják. A tömegélelmiszerek piacából most fog tudni kiemelkedni a funkcionális termékek egész sora. Miért? Azért, mert a vásárlók jelentős része elkezdte használni a fejét. Ehhez igazodni kell a termelőknek, feldolgozóknak is. A hozzáadott érték rendszerint a magasabb jövedelmezőség szinonimája.

A pandémiás helyzet mindenütt erősítette az alapvető élelmiszerek iránti igényt. Ebben a liszt és a kenyérfélék élén jártak. Először a pánikvásárlások idején, amikor a felhalmozás történt, majd a válságvásárlások idején, amikor a csökkenő fizetőképesség és a spórolás miatt nyúlnak többen a fogyasztók az alapvető élelmiszerek felé.

Tekintve a fentiek együttes hatását, az Erste Agrár Kompetencia Központ arra számított, hogy a búza ára leginkább stagnálni fog az előttünk álló hetekben, míg az aratás után némileg mérséklődni. Ez - várakozásaink szerint - aratáskor 50 ezer forint körüli átlagos árat jelent. A kukorica előrejelzésünk ettől abban különbözik, hogy ott az árcsökkenést hamarabb várjuk, és gyakorlatilag az aratásig folytatódólagosan fenntartjuk.

Erste Agrár elemzés II.

Miért esik a baromfi ára?

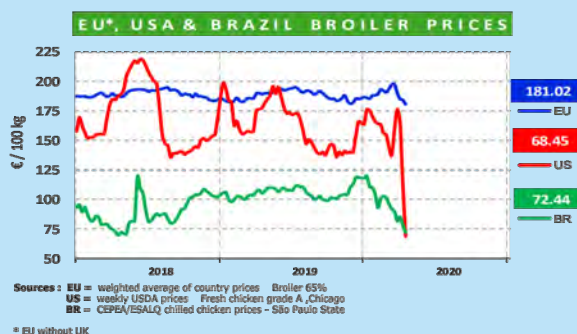
Ha eddig nem lett volna világos, hogy a higiénia az intenzív állattartás alapköve, akkor a koronavírus karöltve a baromfiinfluenzával most mindenki számára bebizonyítja. Az, hogy a baromfivész mindezek - valamint a korábbi járvány tapasztalatai és a hatályos jogszabályok - ellenére is a mai napig terjed (a legfrissebb adatok szerint 241 telepet és 3,8 millió leölt állatot érintve), súlyos üzenetet hordoz.

A gyorsuló áresés nem csak a sertés, hanem a baromfiszektorban is tapasztalható ezekben a hetekben. A vendéglátás mennyiségei nem tudnak egy az egyben áthelyeződni a kereskedelembe, a szállítási korlátok és a kereslet megtorpanása pedig súlyos piaci zavart okoz. A szektor sajátsága, hogy rövid ciklusa miatt viszonylag gyorsan tud reagálni, és visszafogja termelését. A víziszárnyas szektorban az influenza erre még rátesz egy lapáttal, de az exportkorlátozásokat mindenki megszenvedi.

Túlkínálat nyomja a világpiacot

- Az általános árcsökkenési tendencia jelenleg az USA-ban a leggyorsabb, ahol a koronavírus járvány a legnagyobb ütemben terjed. Brazíliában annak ellenére csökkennek a baromfiárak, hogy egy sor új piacra tudott belépni a globális járvány kitörése óta. A belföldi kereslet csökkenése azonban így is elérte őket. Ahogy a munkaerő kiesés réme is, amint azt láttuk például az amerikai húsiparban (kedden Trump elnök rendeletileg kötelezte a húsipari cégeket a működésre!). A brazilok a termelést tehát visszafogták, de a termelési alapokra nagyon ügyelnek, hogy gyorsan fokozni tudják a kapacitások kihasználását, amint növekszik majd a kereslet a világpiacra.
- Kínában ez a Holdújév nem olyan volt, mint a többi. A baromfiszektor bevételeinek 50-80 százalékát veszítette el a koronavírus miatt. Pedig eddig látványosan bővült a szektor, amit nem kis részben a sertéspestisnek köszönhetett. A kínai baromfiszektor március vége óta dolgozik a helyzet normalizálásán, de nyilvánvaló, hogy a felhalmozódott készletek nyomása, valamint a leállások miatt a koronavírus az egész évre rányomja bélyegét. Kína helyzetét jellemzi, hogy az USA-val kötött kereskedelmi megállapodásba most belekerült, hogy akkor sem korlátozza az amerikai baromfihús bevitelt, ha az USA-ban is kitörne a baromfiinfluenza. Nos, ez meg is történt.
- Márciusban a Távol-Keleten (Kína, India, Fülöp-szigetek, Vietnám) is beütött a baromfiinfluenza. Ebben a hónapban pedig az USA-ban is találtak influenzás pulykatelepet, így a Távol- Kelet, Afrika, Európa, Kanada után ott is megjelent a járvány. Mielőtt azonban világjárványról kezdenénk beszélni, sajnos tudnunk kell, hogy jelenleg Magyarországon az egyik legsúlyosabb a vírushelyzet.
- Kínában viszont emelkedik a fogyasztás és ezzel párhuzamosan a termelés is. Sorra nyitnak ki a lakossági piacok. A kínaiak ugyanis szeretnek élő csirkét vásárolni, mert abban bíznak, amit maguk vágnak le, és a friss húsról esküsznek. Ez korlátozza az import térnyerését, ami ettől még persze nő, de a világ többi nagy piacán még nem jutottak a pandémiás enyhítések abba a fázisba, amikor már a gazdaság élénkülése is érzékelhető a baromfipiacra. Szóval még a túlkínálat határozza meg a globális baromfipiacot, ezért kezdtek esni az árak.

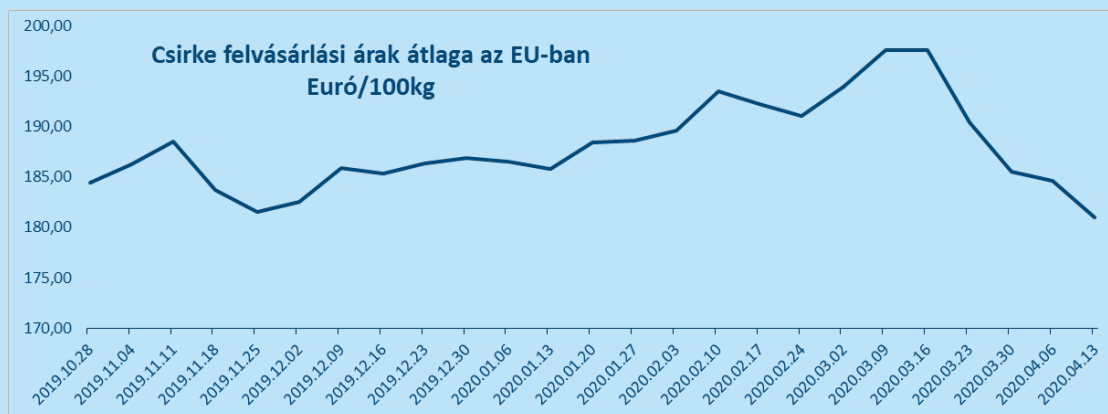
Baromfi felvásárlási árak, euró/100kg

Forrás: DG Agri

Az EU-ban a csirkehús import és az export egyaránt negyedével csökkent az év első hónapjaiban. Ennek ellenére túlkínálat alakult ki, ami az árakat magával rántotta, a raktárakat feltöltötte. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy az EU madárinfluenza oldala egy hónapja nem frissül.) Így az áreséseket az európai piaci szereplők sem kerülhetik el. A legfontosabb kérdés ilyenkor az, hogy meddig fog ez tartani. Az EU három év után újra magántárolási támogatással próbál az állati termékek piacába beavatkozni, de ez csak a tejtermékekre, a marhahúsra, a juh és kecskehúsra vonatkozik. Pedig a sertés és a baromfiszektorban a helyzet még komorabb.

Az Erste Agrár Központ előrejelzése szerint a mostani árcsökkenések a kínálati nyomás enyhülésével párhuzamosan fognak enyhülni. Ez azt jelenti, hogy a gazdasági válság lefutásával visszatérő keresleti élénkülés, valamint a termelés várható csökkenésének eredőjeként áll majd vissza a felvásárlási árak korábbi szintje. Ennek időpontját azért nehéz pontosítani, mert a képlet minden tagja bizonytalan. Mi arra számítottunk, hogy az év végéhez közeledve, a harmadik negyedévben már korrigálni fognak az árak.

Forrás: DG Agri

Itthon még bonyolultabb

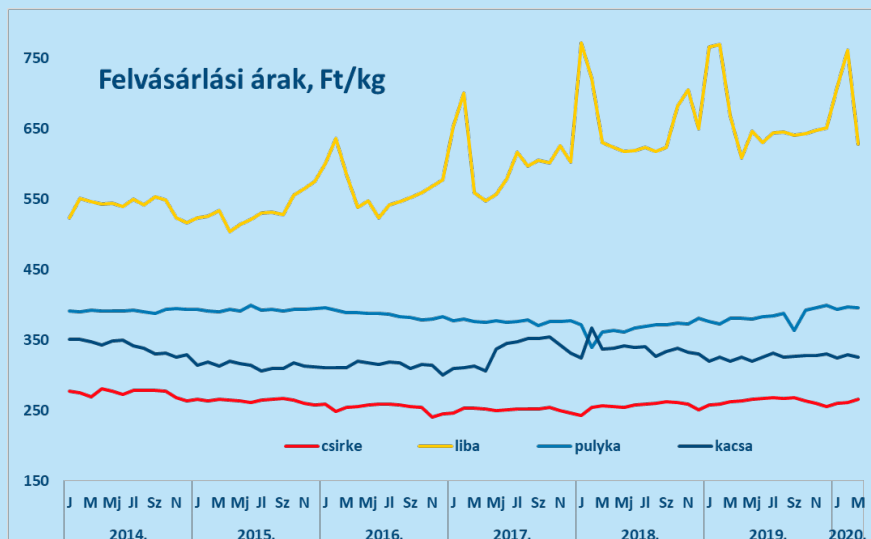
A belföldi piacról a KSH adatai februárig állnak rendelkezésre. Ezek még konszolidált piacot mutatnak, a baromfiinfluenza és a koronavírus hatásai nélkül. Azóta jól tudjuk, hogy lefelé fordultak az árgörbék. A mélypontjukat még nem érték el. A két vírus hatása egymást erősíti. A kibontakozó gazdasági válság hatására a kereslet csökken. Mivel a baromfiszektor egyrészt gyorsan tud reagálni a túlkínálatra, és visszafogni termelését; másrészt a

legalacsonyabb árú húsfélék, ezért a gazdasági válság oldódását követően először az ő piacuk fog regenerálódni. Az influenzával érintett víziszárnyas helyzete nehezebb, hiszen ezek a baromfiszektorban is a felső árszegmenseket alkotják, így a fizetőképesség újraépülésének későbbi fázisában fog keresletük emelkedni.

Az exportkorlátozások, amelyeket jelenleg 14 ország (országos tilalom: Dél-Korea, Egyesült Arab Emírségek, Fülöp-Szigetek, Izrael, Kína, Kuvait, Tajvan, Omán; régiós tilalom: Hong Kong, Japán, Szingapúr, Oroszország, Mexikó, Szaúd-Arábia) alkalmaz velünk szemben, minden baromfisra terhet raknak. Még akkor is, ha tudjuk, hogy exportunk több mint 90 százaléka az EU-n belül kerül értékesítésre.

A magyarországi baromfiszektor számos okból tartozik a legjobban teljesítő mezőgazdasági szektorok közé Magyarországon. Ezek egyike a magas integráltság. Bármilyen furcsán hangzik is, a második az alacsony támogatottság. Ebből ugyanis a piacnak való magasabb kitettség következik, ami egyértelműen tetten érhető a szektor termékeinek nemzetközi versenyképességén. Harmadrészt, magasan koncentrált és jellemzően hazai tulajdonban lévő szektorról van. Mindezek eredőjeképpen például a világ legnagyobb libamáj előállítói vagyunk, de kacsamájból, valamint liba- és kacsahúsból is magasan jegyeznék minket a világpiacon, miközben csirkehúsunk kapós exportcikk. A növekvő beruházások a nemzetközi versenyképesség fenntartását célozzák. Ez a kényszer tartós, hiszen bár az EU 106 százalékos önellátással rendelkezik baromfihúsból, évente több mint 800 ezer tonnás importot bonyolít. Főként Brazíliából, Thaiföldről és egyre inkább Ukrajnából.

A magas integráltság következménye, hogy a baromfiszektorban a felvásárlási árak meglehetősen stabilak. Komolyabb éven belüli ingadozást csak a liba ára szokott mutatni, ami az utolsó negyedévi keresleti csúccsal függ össze. Ez a képlet zavarodott most össze, és fordultak lefelé az árak.

Forrás: KSH

A baromfiszektor a piac regenerálódásakor is élen fog járni a húspiacokon. A baromfihús fogyasztás, ahogy eddig, úgy az előtünk álló években is kétszer akkora ütemben bővül majd globálisan középtávon, mint a mások két alapvető húsféléé (CAGR 2,1%).

Kapcsolatok

Erste Agrár Kompetencia Központ

agromegoldasok@erstebank.hu
[Erste Agro megoldások honlap](#)

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő

Telefon: +36 20 431 1594
zoltan.forian@erstebank.hu

Erste Faktor

Becske Dávid
Telefon: +36 30 689 2569
david.becske@erstebank.hu

Gór Arnold
senior üzlettámogatási menedzser

Telefon: +36 30 326 7367
arnold.gor@erstebank.hu

Erste Lízing

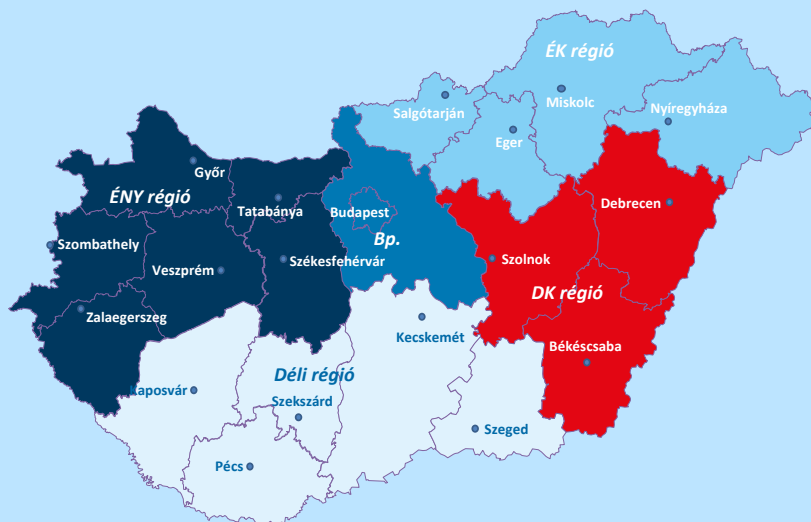
Báti Balázs
Telefon: +36 30 996 9745
balazs.bati@erstebank.hu

Mindenütt kéznél vagyunk

Dél-Kelet Magyarországi Régió

Az Erste Bank Dél-Kelet Magyarországi Régiójának a működési területe Jász-Nagykun-Szolnok, Békés, és Hajdú-Bihar megyékre terjed ki.

A Régió minden megyeszékhelyén rendelkezünk Vállalati Irodával.

Az Erste Bank Hungary kiemelt feladatának tekinti az agrárszektorban gazdálkodó szereplők finanszírozását, szakmai támogatását.

A Régióban kimagasló a növénytermesztő és kertészeti cégek finanszírozása, de szerepünk jelentős az állattenyésztő és feldolgozó cégek finanszírozásában is.

Kollegáink több éves gyakorlattal rendelkeznek. Ügyfeleink számára személyre szabott finanszírozási megoldásokkal állnak rendelkezésre.

Kit keressek?

Katona László – Régióvezető

+36-20-333-5440

laszlo.katona@erstebank.hu

Horváth Tamás – Békéscsaba

+36-30-566-2917

Tamas.Horvath@erstebank.hu

Süle Tamás – Szolnok

+36-20-329-2234

Tamas.Sule@erstebank.hu

Nagy Zoltán – Debrecen

+36-30-645-6287

ZoltanKrisztian.Nagy@erstebank.hu

Dankai Nóra – Debrecen

+36-20-468-8768

Nora.Dankai@erstebank.hu

Kujbus-Erős Barbara – Debrecen

+36-30-227-0166

Barbara.KujbusEros@erstebank.hu